

reeds over het wijzigen van pb's en het namaken van officiële papieren meegedeeld hebben. Dat de LO een eigen neven-organisatie kreeg die zich op het wijzigen van persoonsbewijzen concentreerde, lag voor de hand: alle ondergedoken kaderleden, vaak ook anderen, hadden behoefte aan 'safe' pb's en de Knokploegen maakten duizenden blanco pb's buit die in nadere bewerking genomen konden worden. De Persoonsbewijzensectie werd dan ook door de 'Top' van de LO in het leven geroepen.

Ten aanzien van de Falsificatiecentrale lag de zaak anders. Zij vond haar oorsprong in het werk van een Nijmeegse student, Jacobus Johannes ('Jacques') de Weert. Deze had in de zomer van '42 een eigen falsificatiegroep gevormd die als haar eerste geslaagde (en hoogst nuttige) falsificatie een nagemaakt abonnement-tweede-klasse van de Nederlandse Spoorwegen fabriceerde. De Weert die zich met velerlei illegaal werk beziggehouden had (hij was de eerste die systematisch gegevens over *V-Männer* ging verzamelen), werd eind maart '44 in Amsterdam gearresteerd¹ – zijn werk werd voortgezet.

Bij dat werk kwam men in financiële moeilijkheden. De Falsificatiecentrale ('de FC') werkte toen al enige tijd o.m. ten behoeve van de LO in Limburg – Hendrix was het die aan de opvolgers van de Weert voorstelde, zich onder de 'Top' van de LO te plaatsen, alle financiële problemen zouden dan opgelost zijn. Met enig hartzeer (men gaf zijn onafhankelijkheid niet graag prijs) werd het voorstel aanvaard. Het was een juiste beslissing: als 'FC-LO' kon de FC haar vleugels veel breder uitslaan, ze kwam ook via de verbindingen van de LO in contact met talrijke kleine groepen die al in bepaalde LO-districten tot het maken van falsificaties overgegaan waren. Het werk breidde zich voortdurend uit; helpers bij fotografische inrichtingen, clichéfabrieken en drukkerijen meegeteld, had de FC-LO tenslotte ca. negenhonderd vaste medewerkers. Het 'hoofdkantoor' bleef in Nijmegen gevestigd, maar er kwamen 'bijkantoren' in Eindhoven, Den Haag en Zwolle – die 'kantoren' moet men zien als distributiepunten. De productie van de falsificaties geschiedde op tal van plaatsen. Veel bedrijven werden er bij ingeschakeld, o.m. tien drukkerijen; overigens kreeg de FC-LO tenslotte in Den Haag een eigen fabriekje voor het maken van stempels en in Leidschendam een voor het maken van cliché's.

Anders dan door de 'Amsterdamse' PBC werden door de Falsificatiecentrale van de LO geen persoonsbewijzen nagemaakt. De FC-LO nam wél van de PBC nagemaakte persoonsbewijzen over (wij herinneren er aan dat van eind '43 af een groot deel van Duwaers pb's naar de LO ging) en zij kreeg voorts in de loop van '44 enkele nuttige illegale contacten binnen de

¹ De Weert is op 5 september 1944 in Vught gefusilleerd.